

Lục Tỉnh Tân Văn

Directeur Politique - L. MARTY
Adm. Génral - NGUYỄN-V. CUA
ADMINISTRATION
ET RÉDACTION:
Salon, Rue Cathala, 157. (1er Etage)

GIÁ BÀN:
Nam kỳ, Trung kỳ và Cao-mai
Một năm 6 \$ 00
Sáu tháng 3 \$ 50
Ba tháng 2 \$ 00
Mua báo thì kể từ ngày
mồng 1 và ngày 15 mỗi tháng
mà phải trả tiền trước.

開新省六
MỖI TUẦN LỄ BA ĐA KỶ:
NGÀY THỨ HAI, NGÀY THỨ TƯ VÀ NGÀY THỨ SÁU
Mỗi số bán lẻ 0.104
TELEPHONE N° 476
Adresse telegr.: LUCIFERE-SAIGON

GIÁ BÀN:
BẮC-KỲ, LÁO, ĐÀI PHÁP
VÀ THƯỚC PHIA.
Một năm 7 \$ 00
Sáu tháng 4 \$ 00
Ba tháng 2 \$ 25
On s'abonne sans frais dans
tous les bureaux de poste.

POUR LES ANNONCES, rédacteur
à SAIGON. Aux bureaux du journal.
à HANOI. Aux bureaux du Trung
Bắc-Tân-Văn.
On traite à forfait pour les
contrats de longue durée. Les
prix sont payables d'avance.

Hôn nhân vệ sanh

Phàm làm người ai xem thấy một đứa con nit mặt mày sáng láng thông minh cường tráng lại không ao ước trông mong cho mình trở sanh được một đứa con như vậy thì thỏa nguyện: Hi vọng ước mơ như thế mà ít người chịu đựng công từ nghĩ soi duyên do tự đâu mà phát hiện ra đứa con nit mọi người đều yêu đều chuộng như vậy.

Nay tôi đã từng lưu tâm đề ý kinh nghiệm lâu năm dài tháng rồi về cái vấn đề Hôn nhân vệ sanh, vậy xin hiến-giải ra đây nhờ lượng đồng bào ta từ giã.

Giao hoàn

Làm người thì kể nhọc công người nhọc trí, cả ngày làm lụng cực mệt vất vả, tối lại cơm nước xong rồi nên đi ngủ một giấc cho tinh thần thoải mái lại, rồi... Vì trong ngày chúng ta dùng hết tài lực não-cán đặng làm công gia việc nọ thì chỉ cho khỏi tinh thần nhọc-kém tư-tưởng suy-tối, kể mình với chung phòng nếu đầu thai thì tài nào trẻ ngày sau tưởng mình trí tuệ được!

Thai thành kết—Lúc chung phòng phải tư-tưởng suy nghĩ việc chi chi thật cao thượng (thí dụ như tư-tưởng cho nhà mình ngày sau này ra một tay chánh trị, kỹ sư bác sĩ cho đặng bề-ích cho quê hương ta.) Đó là cách chúng ta đào-luyện cái tư-tưởng cho con đặng mai sau thành người tài giỏi trong nước.

Thời kỳ thai nghén— Trong khi người đàn-bà dưng thai kết thành rồi, đừng để cho người ta phiền rầu càm tức đều chi hết, phải làm thể nào cho người ta tươi cười vui vẻ khuyến bảo cho người ta đem lòng suy nghĩ luôn luôn đến sự hạnh đến hay giỏi. (Vì nếu để cho người đàn-bà buồn rầu phiền muộn trong khi có thai thì sau đẻ con ra sắc mặt đầu đầu buồn bã mà trong lòng chất chứa những sự rầu rầu phiền-não vô ích làm cho tới cái kỳ-tru của trẻ đi; còn người có thai được vui mừng thỏa thích trong hồi thai nghén thì sau đứa con một mảy tươi trắng nở nang mà trong lòng vẫn tinh táo thanh bạch). Trẻ tho đàn sanh là tự nơi đó vậy.

Người đàn-bà chưa, an phải cho có chừng có độ, cần phải bỏ-dường cái thai cho thường; mặc phải theo thì theo liết, chớ đừng mùa lạnh mặc đồ mỏng mùa nóng lại mặc đồ dày. Sạch-sẽ là đầu các phép vệ-sanh.

Ấy là các thời-kỳ khó nhứt và quan-hệ nhứt cho cái vận-mạng của đứa con nit nên chúng ta cần phải dụng tâm lo giữ cho làm mới hoàn tất được.

Cách nuôi con và dạy con.— Đây tôi tóm đại ý về cách nuôi con và dạy con. — Có ba cách nuôi con nit:
1° Thuê vú sữa — 2° Mẹ cho con bú — 3° Nuôi bằng sữa bò. — Nay xét trong ba cách ấy cách nào tuyệt hơn.

Thuê vú sữa.— Chúng ta chẳng nên thuê vú sữa cho con nit bú, việc đó hại cho con nit lắm, vì khi bú được con vú ấy có những chứng bệnh chi. Người đi ở vú phần nhiều là người nghèo-nạn cực khổ, không tiền đủ mà nuôi thân, tiền đâu mà điều bổ cho cháu-toàn trong khi đau ốm.

Biết rằng thuê vú sữa là biểu nặn sữa đem cho quan thầy thử, nhưng mà coi là coi vậy, biết sữa nhiều sữa ít tốt xấu đó thôi, chớ chưa tới hồi bịnh phát khởi ra thì làm sao mà hiểu thấu được.

Trong sách y-khoa tây có nói: không có người nào là người không bịnh. Câu đó thật là chánh đáng vậy.

Mẹ cho con bú.— Con tho cái thì huyết của cha mẹ nên con bú sữa lại của mẹ thì không hại gì, miệng là phải giữ giữ miệng ăn miếng uống cho tinh khiết kỹ càng sạch sẽ là đủ.

Nuôi con với sữa bò.— Thiết tưởng nuôi con với sữa bò là tuyệt sạch, bởi vì sữa bò là môn đồ ăn bổ dưỡng nhứt cho đứa con nit. Các bậc y-khoa luật-sư đã công nhận như thế cả.

Y lời bạn bè.— Con nit đừng cho ăn sớm lắm, bất tiện vì bộ đồ tiêu hóa của trẻ chưa đủ sức mà nghiền quết những chất giã và cứng. Khi trẻ còn biết đi biết chạy rồi thì cha mẹ phải cần thận coi ngày lấy nó cho làm, vì sợ xảy ra việc rui rỏ hay là đứt vú ở của cha mẹ làm cho đến nỗi trẻ phải mang bệnh bịnh hạn thì thiệt hết một mạng người của nó giống và trẻ ấy phải chịu đau khổ trọn đời.

Trẻ con khi còn nhỏ tuổi ở nhà với cha mẹ thì làm cha làm mẹ phải tập thành cho con đều hay nề tốt, phép tắc lễ nghi cho quen đặng sau trọng tuổi vào trường học có để cho ông thầy dạy biểu uốn nắn.

Cái gia-đình giáo dục ấy càng đến người mẹ là phần nhiều mà đến người cha là phần ít. Cha thường hay mắc công gia việc nọ rầy rức, đi đây đi đó luôn, rảnh đâu ở nhà mà dạy con, cho nên mẹ cần phải có học đặng đảm nhận cái chức trách dạy con trong nhà.

Nuôi con chẳng phải là cho nó ăn no mặc ấm, khỏi tật nguyên là đủ đâu, phải kèm chế cho nó học hành cho đến nơi đến chốn.

Có nhà bác-sĩ kia nói: Đứa con của ta sanh ra đó chẳng phải là con thật của ta đâu, là một mạng sanh linh của Tạo-vật phú thác cho ta

lành lấy mà nuôi dạy, mà phải nuôi dạy một cách cho trọn nghĩa-vụ mới được, đặng ngày sau nó giữ nước nhà cũng là nơi giống cho. Cái lý thuyết đó thâm-thủy thay mà sâu-xa thay, chúng ta nên ghi đề trong lòng.

LÊ VĂN-TIÊN
Contremaître (lettre),
des Chemins de fer de l'Indochine
SAIGON

Kinh bạch

Tờ Lục-Tỉnh Tân-Văn mở rộng là sở-dĩ muốn khoan trương đường công-ích, truyền thuật các điều tân-tiến trong thế-giới và gây nên mối cảm tình quốc-dân trong ba cõi cho tiện bề giúp Chánh-phủ về điều khai-hóa.

Vấn trước khi dùng người học-thứ đàng ngoài bính bút cho bản-báo là cố muốn cho Bắc, Nam có thể liên lạc mỗi cảm tình khuyến lơn công tấn-bộ. Không dè, mấy ngài làm sai tôn-chỉ của bản-báo. Nên từ đây người bính bút của bản-báo toàn là người Nam-kỳ như trước vậy, và lại hiệp một chủ với tờ Nam-Trung Nhứt-Báo.

Nay ông Nguyễn-từ-Thức hiện bính bút cho tờ Báo Nam-Trung lại phụ bút vô tờ L. T. T. V. rỗng mở tâm trương, xuất bản mỗi tuần kỳ, bán lẻ 4 su một số. Bản-báo chủ ý muốn tiếp cho cả quốc-dân có thể đọc tờ L. T. T. V. là một tờ báo để lòng phát minh dân-tộc.

Vậy xin các nhà đồng-chí và quan trên muốn thấy sự cải-lương trong nước, xin giúp bản-báo thanh-hành.

L.T.T.V.

ÂU-CHÂU ĐIỆN BÁO

(Havas)
Paris, le 15 Juillet 1919
Ban Kim-Khánh
Quan Toàn-quyển Sarrau ban Kim-Khánh của Đức-Hoàng-Huê Annam lạng thường cho Đô-Thống Foch và Pétain là nhị-vị anh hùng liệt trử Đức-Đặc.

Khánh hạ hòa-bình

Là Khánh-hạ Hòa-bình trong nước Pháp và sự các tỉnh thành ngoại quốc rất trọng thể.

Ngày 14 Juillet

Bảo-giới nước Pháp đồng loạt cho bừa hôm qua (14 Juillet) là một ngày cao trọng hơn hết trong lịch-sử. Ông Clémenceau với ông Deschanel diễn thuyết nơi nơi việc kiện cũng có đề nghị: ngày 14 Juillet thật là một ngày quý hơn hết trong quốc sử (vả đớp tinh thần mà phong tặng ba quân tướng sĩ Pháp-quốc và liên-hiệp tôn vọng như nhứt).

Nội biển nước Espagne

Bọn Raisuli cướp đánh các đốn Espagnols theo đàng từ Tetuan qua Earache. Bọn Raisuli thất, lui binh, song cả hai bên đều lều hao quân số vô số.

Paris le 16 Juillet 1919.

Oán thâm đả mên

Đức-tặc lặn Pháp-bình, chẳng biết làm sao, thừa dịp gặp một vị tiêu tướng đi lẻ một mình nơi học vắng trong thành Hanoï bèn sát hại. Bởi cố, Chánh-phủ Pháp-quốc hạ chiếu truyền cho, quan Đô-Thống Foch buộc Đức-quốc phải chịu phạt một triệu quan tiền và, và thường mang mười muôn quan, lại phải gia binh lữ sát nhơn ấy mà để gương cho dân chúng.

Rủi không thường

Một trái ba-lông (dirigeable) của Hồng-Mao bay, thỉnh lnh bị sét đánh, cả mười hai người ngồi trong chết hết.

Espagne và Maroc

Biên Espagne trong một lần đánh tại Maroc chết hơn tướng và ba mươi bốn tên đạo, bị binh mười vị tướng và 85 tên quân.

XA-BONG MAT-XAY
Tốt như cái Đàng đường

Con ngựa một sừng

HAO-VINH Công-tý
(HANG AN-NAM)
146th Rue Leffevre, Saigon
AGENT EXCLUSIF

Mắt ngời

Dàn nước-hầu Birkenfeld thuộc Đức-Quốc đã xô ngã ngòi chĩa Ordenbourg mà lập Dân-quốc.

Đái quan Toàn-quyển Sarraut

Hội Báo-chương các tỉnh mở tiệc đái quan Toàn-quyển Sarraut. Đáng tiếc, ngài có luận chỉ cái phần lớn lao của các thuộc địa Pháp, như là cõi Đông-dương, trong việc mở mang đảng Kinh-tế, Pháp-quốc.

Đô-thống Foch đi Hồng-mao

Quan Đô-thống Foch đã đi qua thành Londres, để-đi Hồng-mao, bữa hôm qua.

Kho thuốc đạn nổ

Kho thuốc súng tại Bourget, thuộc hạt St Denis bei Seine, bị nổ. Linh chết hết cả tên, bị vát làm tén. Trại máy-bay tan tác; mười tám tên máy-bay hư, song giăng máy còn nguyên hiện.

Tờ-hòa với nước Autriche

Tờ-hòa với nước Autriche lập đã hầu xong; sẽ đi giao cho Phái-viên nước Autriche nội trong tuần tới.

Thường bồi

Thư của Đô-thống Foch vâng lệnh Chánh-phủ Pháp buộc Đức-quốc phải phạt và một triệu quan và thường mạng vì tiêu-tướng bị giết trong thành Berlin, cho vợ con người còn tại thế, mười muôn quan, đã để tới thành Berlin giao cho Chánh-phủ Đức.

Phái viên Nhứt-bồn hồi quốc

Hiến-báu Seojiji là Phái-viên Nhứt-bồn dự hội Hòa-bình tại Versailles đã từ thành Paris về cô quốc buổi chiều hôm qua.

với nhau ninh dặn gởi chung một bó cho Thầy-giáo; rồi Thầy-giáo phát lại cho. Làm như vậy đã tránh khỏi sự so-thất đọc đang và khỏi trễ nải mà lại khỏi tốn tiền gởi nhiều.

Chỗ nên ghi nhớ. — Nhận mua lấy báo Su-Phạm Học-Khoa và các trường phu, thì để mà thấy biết rằng quanh năm, học-trò so-đăng, bất luận lớp nào, chỉ dùng có một cuốn sách học mà thôi. Vì trong cuốn sách đó có đủ hết các môn học theo chương-trình. Đã đăng tiền lại còn đáng lợi; là khỏi tốn tiền mua nhiều sách-vở như buổi trước.

Ấy vậy, Annam, người mà có chi muốn giúp cho sự giáo-dục thanh-niên, xin hãy khuyến giăng thân-bằng-cổ-hữu và xui dục dùm người mua báo.

Bản-báo có chuẩn năm phân huê-hồng (5%) cho các Thầy-giáo cũng viên quan chức sắc nào có công rừ quên người mua báo đầu tiên gởi đến cho Bản-báo; nghĩa là được hưởng trong số tiền mua báo đầu gởi đến, một đồng bạc, năm chiêm.

Bản-báo cũng có rộng để cho người ở Saigon và Chợ-lớn muốn mua Su-Phạm Học-Khoa trọn số mà không thể trả lại một lần, đăng phép trả góp như vậy:

Trả trước hai đồng (2\$00) rồi từ đây sắp về sau, mỗi tháng góp một đồng cho đến tất.

Muốn mua, xin hãy gởi ngay cho M. Nguyễn-văn-Cửa Quản-ly Su-Phạm-Học-Khoa, 157 — Rue Catinat 157 — Saigon, Trước ngày 15 tháng Auôt tới đây, vì trễ thì không có chỗ mua được.

SU-PHẠM HỌC-KHOA

Mười mấy năm dư, Nam-kỳ đã lập ra nhiều hiệu báo, mỗi hiệu chuyên mỗi tôn chỉ khác nhau song chưa hề có hiệu nào chuyên về khoa-học.

Vả lại lo mở mang nông trường kỹ-nghệ, mà không lo mở mang đảng học-vấn cho đảng hậu tấn, thì có khác nào người biết sợ mưa dùi ướt-át mà không lo lợp nhà, biết sợ chết khát mà không lo đào giếng chẳng?

Nay may có báo Su-phạm-học-Khoa của nhà in-Union xuất bản. Thật là hiệu đại ích cho khoa học Nam-kỳ và Trung-kỳ lắm đó, vì, chẳng những hàng thương-lưu thức giả đồng kính phục ý-kiến, cho Su-phạm Học-khoa là một hiệu báo qui trọng hơn hết trong xứ mà thôi, cho đến Chánh-phủ và Nam-kỳ Học-chánh cũng đều công nhận.

Phàm cha mẹ thương con, muốn cho con nên thân, mà chẳng lo cho con ăn học, há gọi mình thương con? Vậy nhà có con, chớ nên bỏ qua Su-phạm Học-khoa này rất ưong. Hãy rằng mà mua cho con học.

Báo Su-Phạm Học-Khoa, kỳ nhập-trương tới đây, nghĩa là đầu tháng Septembre năm nay, thì xuất bản.

Mỗi tuần lễ ra một xấp, trong xấp đầy chia ra làm bốn phần:

1° Một lớp tập-chỉ có đủ bài vở theo cách dạy, có đủ điều chỉ dẫn cách dạy trẻ cho thầy, lại cũng có nhiều bài vở khác giúp cho thầy các trường sơ đẳng để dạy và có đủ điều quan báo về phần chức việc các trường sơ đẳng trong xứ và về việc vận động trong qui ti.

2° — Một Phân-thầy có đủ, theo từ lớp Đồng-ấu, Dự-bị và Sơ-học, những điều chỉ-dẫn chắc chắn, cho thầy Giáo cũng là trò giám, cách dạy theo bài vở phóng ra trong mấy xấp kể theo đó riêng cho phần học trò.

3° — Một lớp Đồng-ấu (Phần học-trò).

4° — Một lớp Dự-bị (Phần học-trò).

5° — Một lớp Sơ-học (Phần học-trò).

Ba lớp này có bài vở phóng sẵn, đầy đủ các môn định theo chương-trình đã định trong luật giáo-dục.

Thoảng lại báo Su-Phạm Học-Khoa là một tờ báo của người Nam-kỳ soạn ra, để cho người Nam-kỳ dùng, để chịu cho Học-chánh-đường Nam-kỳ kiểm-duyệt và công-nhận. Thật sự lợi ích của tờ Su-Phạm-Học-Khoa rất nên to tát.

Trước hết, Su-Phạm Học-Khoa chọn ròng những danh-vân, nên cái tôn chỉ Su-Phạm Học-Khoa chỉ lấy sự truyền bố theo phép Langsa làm đầu.

Sau là, dùng để bỏ khuyết cho các trò-giám cũng là thầy Giáo làng không có học phép giáo-dục nơi trường Su-Phạm. Nương lại Su-Phạm Học-Khoa, Annam người nào có trí, có bằng-cấp Sơ-học, cứ do theo cách chỉ dẫn trong Phân-thầy, thì dạy dỗ ắt dặng công-lệu chẳng sai.

Sau nữa, Su-Phạm Học-Khoa hiệp cách giáo-dục trong các trường Sơ-đẳng lại cho in khuôn, in rập với nhau, chẳng trường nào dạy khác hơn trường nào. Mà hệ hiệp cách giáo-dục trong xứ in như một, thì đó mới thật dạy y chương-trình trong phép giáo dục chung đã định năm 1918.

Ấy đó, sự lợi ích đang đầu chứng tỏ tờ Su-Phạm Học-Khoa xuất hiện là do.

Ngoài các cơ chỉ ra trên đây, hãy còn cơ chắc-chắn khác nữa; chẳng qua báo Su-Phạm Học-Khoa là một hiệu báo đại ích hơn hết cho nhà ta. Là khi mới sắp bày, quan Toàn-quyển Albert Sarraut đã đánh công-nhận lấy mà làm chủ-trương; ngài tính rằng học trò này là cơ thể đang lo mình-dồn nhép học-vấn cho xã-hội, ngài chắc không có phương châm nào mà nâng đỡ phần nào mục cho phần khởi đầu của Su-Phạm Học-Khoa.

Đường ấy, nhà có con, có nên mua Su-Phạm Học Khoa cho con học chẳng?

Nên lắm, nên lắm! Nếu mua Su-Phạm-Học-Khoa cho con học làm. Chẳng tốn kém gì bao nhiêu; mà bài vở cho con tập rèn mới trùng lệ: Cha mẹ thương con không chỗ để.

Giá bán và cách bán

Giá Su-Phạm Học-Khoa trọn số định bán mười hai đồng bạc (12\$ 00) một năm, trả tiền trước.

Còn những xấp rời, phụ cho những lớp Đồng-ấu, Dự-bị và Sơ-học, thì bán, riêng cho học-trò, theo lớp học, giá mỗi xấp hai đồng (2\$ 00) và cũng phải trả tiền trước.

Cách gởi những xấp phụ riêng cho, phần học-trò, mỗi tuần, cũng in như cách gởi báo Su-Phạm-Học-Khoa vậy; là cứ theo lời dặn của người mua mà gởi; thế thì học-trò học một trường

Trái-giòng Trồng-trái

Trái-giòng là bệnh do nơi tế-trùng, hay là người ta tưởng chắc bởi tế-trùng ra (con tế-trùng này chưa tìm được người ta không để quyết). Nó sanh mục trái, khi lành có thể làm cho gương mặt phải hư một ít, cũng làm cho mặt mày nõ-chàng như nhiều người chúng ta hằng thấy.

Nó hay lây, hay sang cho kẻ khác và truyền rải khắp nơi. Hiện nay, chưa tìm được căn cứ của nó và không có thuốc riêng mà trị nó. Song rất may, tuy không thể điều trị bằng nó, cũng có phương trồng trái mà ngừa nó-lâu lâu được.

Người ta phòng bệnh thì đến gốc-tích bệnh này; biết có một điều là nó có đầu lâu đời, và trước khi chưa tìm được phương trồng trái thì nó truyền khắp nơi, nhiều hại mạng người rải khắp. Điều này để hiểu vì thế trước tiên người ta chưa biết phương phòng-gừa nó.

Phòng-lò nào cũng hay sanh bệnh trái. Vấn nó là tại-đầu của người-lạc của thầy. Xứ nào cũng có bị nó nhiều hại. Đầu đất giồng nào, đầu già, đầu trẻ, đờn ông, đờn bà nõ-đều lâu được. Kẻ hay ồng ruợu, người già cả và theo thế thì những người yếu đuối thì bị nhiều lắm. Để ý mà coi thì nó bệnh này hay ra trong mùa lạnh. Xứ ta đầu năm, há

(Còn nữa).

Cách lánh bệnh ho lao

(Tiếp theo)

Ta có hừa kẻ vài gương về sự truyền-nhiệm của chứng ho lao. Vậy ta kể ra sau đây. — Năm 1911, thầy Nguyễn-văn-M, có vợ có con, làm việc nhà buôn, bị bệnh ho lao. Thấy ồng thuộc Anam đang vài năm rồi mất. Con đau, người vợ chực bên giường, săn sóc, thuốc-thang luôn luôn. Vẫn không rõ chứng chạ như vậy là hiểm nghèo, nên không lo phòng ngừa cho gia-quyển. Người bệnh khi thì khạc trong ồng gi, khi thì khạc dưới đất, — người chung một phòng với vợ con, — mừng-mén chiếu-gối đang chung, — khăn lau, khăn cầm tay, vợ con cũng xướng pha đến, — chén bát không phân-biệt. Theo các đầu bài-cáo nói đây thì ai cũng biết rằng độc-trùng đem theo vào trong phổi của mấy người ở chung trong nhà. Thêm nhà nhỏ, không thoáng-khoát, sự truyền-nhiệm càng dễ làm. Lại, thầy đau, tiền bạc bán-chết người vợ mắc lo thuốc-thang săn-sóc, không làm chi cho có đủ mà chi-dụng. Bởi vậy phải chịu túng-tủ; ăn-nghèo tiếp-đường sơ-sai. Đến năm 1913, thầy mất. Người vợ lúc mới chồng, đã nhiễm lây độc-căn, nên bệnh trở ra, ho khạc máu, mà bề thuốc-thang thì tùy theo phận mình chớ không đủ tiêu điều trị cho hẳn-bỏi. Phải bị lo rau, bệnh đầy trời càng mau, qua năm 1915 thì mất. Hai đứa con còn lại đến nay thì ốm-yếu, hay bệnh, lại mắc chứng lỏng-phôi (brochette chronique) lần lần đầy ắt cũng phải chết.

Chuyện nội nhà đó đủ làm gương, chứng chắc bệnh ho lao là lây. Người đời bà ấy, vương độc-trùng mà bị bệnh mau phat ra như vậy là bởi thực khuya dậy sớm ngủ không, lo rầu, cũng khuyến khuyến trong việc ăn-nghèo tiếp-đường. Càng tại các cơ mà hai đứa con bệnh.

(Sau tiếp)

Cách lánh bệnh thiên- thời

(Tiếp theo)

Trước khi dứt cái đề mục về cách phòng ngừa bệnh thiên-thời, tôi muốn lo một lời về sự người đống bang ta, con bị bệnh ấy thì sự nhà thương làm lắm.

It khi thấy một người bị thiên-thời mà xin vào nhà thương. Gia quyển của nó cũng không dám cho nó vào. Vì sao mà sợ làm vậy? — Trước hết người đống-bang ta tưởng lầm rằng trong nhà thương, chỗ nuôi bệnh truyền-nhiễm, không ai cần-mắc, hoặc không săn-sóc chi hết, tưởng mình nó đủ rồi thì không thể bị căn-sống nữa cho khỏi đó được.

Đúng vậy nên nhà thương-lây đi: — Phải, nhiều người mắc, nhiều người bị, nhưng còn có một vài gia-quyển cứu vì sao vậy? Thiên-thời là bệnh nặng lắm, người vương mắc xây khời. Là do cho quá chừng mắc nhà thương thì khó cứu lắm. Tuy vậy có người về sớm, điều-trị hẳn hồi, nên cứu được cũng là hơn. Điều cần kíp là phải về nhà thương cho sớm. Để lâu lữa, làm thấy há-vỡ, bệnh dần thì khó trị.

Chẳng nói quen nõ là một bệnh lạ lắm, nó thì độc-trùng vài giờ thì thấy chết. Nhưng nếu cứu cấp người bệnh lại còn phải đau lo hơn nữa là bôn-mang chng của một người. Khi xuống bệnh ấy rồi thì người bệnh phải biết mình là một mối hại cho kẻ khác. Nếu không sớm gử phương phòng ngừa thì lây cho người trong nhà cũng kể ở chứng quanh mình. Còn gia-quyển phải biết rằng đem người bệnh vô nhà thương thì không hại chi cho nó, may cho nõ-đều chi lây may cho kẻ khác nữa.

Đời người bệnh vô nhà thương, gỏi xồng khi-độc nhà cửa thì mới khỏe to.

Báo "NAMPHONG"

Table with 2 columns: Item and Price. Includes 'MỖI THÁNG XUẤT BẢN MỘT KỶ', 'Tron năm', 'Sau tháng', and 'Mỗi số'.

Số 650

ho lao

Kinh cáo đồng bang

Thiết nghĩ, sanh trên đời ai cũng rõ thấy mỗi người riêng mỗi kiếp là bởi chỗ muốn khác nhau mà chỗ làm đều khác nhau.

Từ ngày tới vịnh viết từ Nam-Trung Nhựt-Báo nhân này, tôi chẳng phải tự nhìn là tại hay trí giới, mà cũng chẳng phải riêng nghĩ là thấy rộng nghe xa. Nhưng tôi làm lãnh cây viết quãng khai dân trí ngày đêm tiêm tới những điều công-ích ngôn luận giữa quốc-dân, là sở dĩ vui chút nhiệt thành với sự sự ấy thôi.

Nay tôi Lục-Tinh-Tân-Văn lại hiệp về một chủ: Ông Marty Directeur Politique, ông Nguyễn-văn-Cử Administrator Gérant hai ngài lại này cho tôi một phụng phụ bất trong tòa báo. Vậy xin các nhà đồng chí và liệt vị khán-quan có cấp mà giúp sức từ L. T. T. V. như từ Nam-Trung Nhựt-Báo vậy, ngõi đàng rộng mở bước đường tân-thế cho đồng bang quan nghiệm, chúng tôi rất thâm cảm.

NGUYỄN-TỬ-THƯỚC

Chứ hội là

chứ làm sao ?

Từ Lục-Tinh-Tân-văn từ khi mỗi tuần xuất bản ba kỳ đến nay, ông Marty và ông Nguyễn-văn-Cử đều chuyên ý về đường tân-tiến khai-hóa dân ta làm tôn-chủ. Song ai cũng rõ các đều tâm-động của dân ta hiện nay tưởng chẳng cần chi hơn là mở rộng đường kinh-tế, hai là bồi đắp công thiết-nghiệp, ba là vun trồng nền tri-thức. Ba ấy là cương-cột đường văn-minh của Âu-Mĩ.

Việt-Nam quốc-dân ta từ Nhà-nước Đại-phủ khai-hóa nhân này, dân ta tự chưa trọn bước chơn lên đại thiết-nghiệp mặc dầu, song suốt đến mươi mấy năm nhân lực này đây điều học-thức, lối phổ-thông đã thạo bước.

Hiện nay các nhà tân-học có chí nhiệt-thành tưởng đã trừ nghi phượng-châm nào hiệp cùng Chánh-phủ mở rộng tiền-đồ cho dân ta tiến-hóa chứ chẳng không. Là vì thế-giới hiện nay, nếu muốn cho quốc-phủ binh-chương, dân-an vật-thu, trừ ba ấy ra thì không được nào hơn nữa. Tưởng Chánh-phủ cùng các nhà hữu chí tân-học ta có lẽ đã lập thành một qui-tắc nào giản tiện khai-hóa dân ta rồi, chúng tôi chẳng cần luận đong dài mà chi. Đây tôi chỉ bàn một điều cấp-vụ của dân-tộc ta hiện nay phải làm là một điều hiệp-quần trước hết.

Trời sanh muốn loài duy loài người rất khôn-ngao. Kia, chim ven trời, cá dầy nước, đầu cao sấu thì nào cũng chẳng thoát khỏi trí người chuyên-chế; ấy là sự khôn-ngao của loài người hơn vạn vật đó. Nhưng chỉ điều trùng lệ nhằm đạo của loài người mà luận thì không chi tiện lợi cho bằng hiệp-quần, không chi hiểm hại cho bằng cô-độc. Hễ hiệp-quần thì thông, thông thì mở trí, mở trí thì tức nhiên mạnh; cô-độc thì bất thông, bất thông thì còi, còi thì tức nhiên phải yếu. Trái xem đại-thế của

nhon-loại xưa nay, trước hết có hiệp nhau nên một nhà, hiệp trăm, ngàn người nên một nước, hiệp các nước nên một thế-giới. Hiệp các nước nên một thế-giới, hiệp các thế-giới nên một nhân-nhân, ngàn người nên một quốc-tộc, hiệp các quốc-tộc nên một thế-giới. Hiệp các thế-giới nên một nhân-nhân, ngàn người nên một quốc-tộc, hiệp các quốc-tộc nên một thế-giới. Hiệp các thế-giới nên một nhân-nhân, ngàn người nên một quốc-tộc, hiệp các quốc-tộc nên một thế-giới.

Ông bạn đồng bang, đây là xứ sở ta, đây là quê-hương ta, trên có thầy Đại-Pháp, dưới có nghĩa đồng-bào, mà vì sao chúng ta nở bỏ nào là đường kinh-tế, nào là công thiết-nghiệp, nào là nền tri-thức, để cho Khách-kiều-thương thầu đoạt rồi chuyên-chế lại ta vậy, vì sao vậy? Có phải người hiệp-quần mà ta còn cô-độc đó chăng? Nhưng muốn thông kế đạo hiệp-quần trên đại-địa, tưởng phải kể cả loài người loài vật mà nói, thì đạo hiệp-quần có chia ra hai dạng: Một là hình-chất hiệp-quần, hai là tri-thức hiệp-quần.

Hình-chất hiệp-quần là chỉ cho loài ong, kiến, sâu-keo, cáo-cáo, v. v. v. mà nói. Chúng nó hiệp-quần chỉ nhằm hình-chất lại cho đồng đò mà thôi, chứ không có tri-thức tài năng chi mà bình vực loài-gióng; chung cuộc rồi, rồi cũng chung khối loài tri-thức yếm-chế. Chi như loài người chẳng phải vậy. Não-hệ rất khôn-ngao, tâm-tinh thêm mãn-đạt, trời đất phủ cho một hình vóc rất hoàn-tiện. Trong kinh-dịch có nói rằng: « Hình vóc của người là một cuộc trời đất nhờ vậy, » cho nên càng học-thức, càng hiệp-quần chừng nào thì càng khôn-ngao, càng mạnh mẽ chừng này, chẳng hề ai đem cái thể-lực lớn lao, quyết-xảo gì mà luận-lạc cho dặng; ấy vậy thì đạo hiệp-quần là đạo tiến-hóa đầu của nhon-loại vậy chẳng sai.

Quốc-dân chúng ta trời sinh thế-kỷ này, nương với vận-mạng trường-sanh cho thầy Đại-Pháp, ở vùng đất cao-du của Tân-mỹ, ở nam ta, nhờ thầy Đại-Pháp ra công giáo-đục, mở mang lần lần này đã biết mở mắt mà xem các dân-tộc văn giả giữa hoàn-cầu lòng đã bắt đầu biết mở mắt, thì tưởng ai cũng biết chắc rằng vận-mạng của nước nhà ta dính đeo theo vận-mạng Nhà-nước Đại-Pháp, đường văn-minh về sau của ta nương dầy mà chói rạng. Đường vinh-diệu của ta vậy, vậy đã rõ rồi. Đây tôi xin lo nghĩa hiệp-quần của ta từ đây là một điều cấp-vụ cần như của ta phải đồng-tâm hiệp-lực mở nên xã-hội đường-dân-tộc ta hướng nhò, sau giúp ích Nhà-nước trong phần khai-hóa.

(Còn nữa)

NGUYỄN-TỬ-THƯỚC

VIỀM MỚI TRONG NƯỚC

(Nouvelles du pays)

GIÁ BẠC VÀ GIÁ LÚA

Giá bạc kho nhà-nước... 61. 25
Giá lúa, ta 68 kil. chủ lời nhà máy Chợ-lớn (bao trả lại): 5.425 tới 5.785.

NAM-KY

(Cochinchine)

Tới con... ?

Chú Lê-văn-Sau ở đường Pellerin mới đi về rồi, rằng con gái của ông là Lê-thị-Vinh 20 tuổi, vì tội cũ bà hành nên bỏ nhà đi mất.

Trước khi đi thì có đeo một cây kiềng vàng chằm, và hai tay hai chiếc đồng. Hễ gì nó đi tới hết đờ thì nó hết đi.

Xe hơi nữa

Hôm rồi đây tại góc đường Catinat và d'Espagne vì lạc tay bánh nên xe hơi số 638 chủ Ng.-v.-Thiên cầm tay bánh và xe 541 vì thắng không an, chauffeur là Huỳnh-v.-Côn, hiệp nhau lái bắt sủa rất giữ làm cho hai cái xe đều hư hại cả, may cho người chẳng có hề chi. Trong xe 541 có quan Tham-biên Ng.-phú-Quy ngồi mà may cho ngài bình yên vô sự.

Xe máy nữa

Chú Lê-v.-Ngôi ở đường d'Espagne bữa nào vào tiệm Lê-thị-Lang ở đường Boardais mượn một cái xe máy đi chơi rồi đi luồn, làm cho cô Lang đợi hoài không thấy, tức mình đi thưa báo. — Chạy đâu cho khỏi.

Mắt to

Trần-Dung ở đường Mac-Mahon thưa báo rằng không biết rời hay là bị điểm chốt, lối chợ Saigon, một cái bốp-phơi đung 10 đồng bạc lại với hai chiếc cà ra một chiếc trơ, một chiếc có hai hột ngọc, tinh cả thấy có trên 670 đồng. — Kiếm.

Một cái rương rất trọng tiền

Chú Ng.-v.-Đại ở đường Rousseau thưa báo rằng bị ăn-trộm vào nhà lấy của chú hết một cái rương đồ. Không biết đầu mà kiếm, nên chú thưa báo để ông kiểm điểm hôm qua có được chăng.

Rương ấy bằng cây đầu giá dặng 1400. Còn tiền đưng ở trong công cả bạc cất và au, hết thấy là bạc.

Mất giấy thuế thân nhiều quá

- Hôm lễ rồi tới nay coi bộ mất giấy thuế thân nhiều quá như là:
1. Trần-v.-Tới 22 tuổi khai thuế giấy ở làng Trung-lập (G.Đ.)
2. Phạm-v.-Hở 22 tuổi mất giấy làng An-thành trung (G.Đ.)
3. Lê-v.-Thanh 28 tuổi giấy Phước-tho (Biên-hòa)
4. A-Kem giấy Biên-hòa.
5. Cao-v.-Trinh 26 tuổi giấy Saigon.
6. Huỳnh-v.-Thống 23 tuổi giấy Saigon.
7. Diệp-khai-Giáp 26 tuổi giấy làng Thanh-thiên (T.Đ.M.).

Tổ bất trung

Có Thái-thị-Hương ở đường hẻm Kinh, lép số 11 thưa báo rằng không có chi hết mà con ở với cô tên là Thị-Huê bỏ trốn mất kim không ra.

Tinh đồ đặc theo tay nó có trên 12\$50.

Chơi bả
Lai chú Phạm-v.-Ký ở An-thành trung (G.Đ.) cũng thưa rằng ban chiều ghe cho chú lái bán cá trên Saigon tên là thắng Trương-v.-V5 22 tuổi, thưa lúc chú lái mà giết huỳnh-lương, cuốn gói ao quán đồng mất. Ráng kim nó không thì không ai cho ghe về đâu.

Lời rao

Xin ghi nhớ rằng muốn mua Sur-Phạm Học-Khoa phải nhớ mà gọi mua trước ngày 15 Aout chớ trễ đến trễ hướn mà trễ.

HU'ONG TRUYỀN

Chương trình lễ Chánh chung và lễ mừng cuộc Hòa

Ngày 12 Juillet. — 19 giờ rưỡi; Rước đèn.

20 giờ: Rước rống và sư tử. Rạp hát (tuồng khởi sự hát. « Ngày chúa nhật 13 Juillet. — 7 giờ: Phátчан cho con nhà nghèo. » Trò chơi vật:

Sớm mai. — 7 giờ rưỡi đến 9 giờ: Trẻ con chạy đua. — Người lớn chạy đua. — Đờn hát gánh nước chay. — Nhảy ngang thúng mại. — Xu về trên trăng sao làm lời với miệng. — Nuốt giấy. — Bị mất mà đứt chuỗi với miệng đưa khác. — Giã gạo mà làm rơm x. Hai phe giằng gậy.

Chiều 16 giờ rưỡi. — Học trò đá trái cầu (ballon).

Tối 20. — chiếu ảnh (Cinéma gratuit). Ngày thứ hai 14 juillet

Sớm mai 7 giờ. — Diễu binh (khô xanh).

7 giờ rưỡi. — Trò chơi vật: Đốt bánh (bánh). — Bị mất đập nổi. Bị mất làm kéo xấp giấy. — Bàn hát đội hai trái dừa mà chạy đua. — Thấy bóng hay là bị mất bắt lợn có trái dưa và bắt dê, (người và dê để mang lưng lạc). — Ngồi xe kéo mà cầm cây thọc vào lỗ ở thùng đung nước mặt treo trên cao. — Đua đánh trống. — Đua xe đạp ai đi chậm nhất thì được thưởng.

Chiều 15 giờ rưỡi. — Leo gậy. — Bị trên cây tre đống trong bực sông ra để bập bình trên mặt nước.

16 giờ rưỡi. — Đua thuyền (thuyền lớn, lớn) đua thuyền thúng (tròn).

17 giờ rưỡi. — Rước rống chừng có của dân Annam và Khách.

21 giờ. — Cá phò (trên bộ, dưới sông) đều treo đèn.

Đầu thuyền rống, thuyền chừng có đèn Pháo hoa cái. — Thả phi đăng.

Quan di gặt

Một người kia, không phải người đất phò cầm một tờ bạc giấy đi đòi lấy bạc lại. Giữa đường gặp một tên vật vờ nó gạt đãi cho. Năm được tờ giấy thì nó giả tảng gạt gờ dờ với dóm, đem rồi rồi. Đây chỉ được ở đồng bạc đồng tiền thì là bạc các.

Người kia mới ở được về quê. Nó nói « Bả mà thẹn hệt và bả mà đi đây với tôi thì bả mà cho. Bả một hiệu kia, nó vào người đòi bạc đưng chớ người của. Trong bả đó có nhiều thợ mộc đưng làm lụng; chủ nhà tưởng nó là bả con với thợ, không hỏi gì. Nó lơ lạo gì một chút rồi lại ra đưng cửa sau mà đi biệt. Người kia đợi một ngày mới mất. Hỏi ai? Thối mạt tay quan từ của đất phò rồi!

Thuyền khố xanh

Nhất dịp lễ Hòa-Bình, lính khố xanh ở Trung-kỳ được ăn thưởng một ngày lương.

Thuyền chuyên

Ông Ung Thông, thầy thuốc ở Nha-trang đặng về Huế nghỉ sáu tháng: Ông Ung Hoát. Thấy thuốc tại Huế, đổi vào Nha-trang thế chẵn.

Ông Nguyễn-Lương-Khiết bảo chế thì sai đời ra Thanh-hóa.

Hội Hữu-ái Trung-kỳ chức mừng quan Khâm-sứ

Nhân cuộc giã hòa, các ông quân-trị hội viên hội Hữu-ái nam quang sứ Tòa có đến chức mừng sự toàn thắng của Đại-pháp trước quan Khâm-sứ là người thế quyền bảo hộ ở Trung-kỳ quan Khâm ngài có đáp lại những lời cảm tạ rất trân trọng, và ngài lại có ban cho các hội viên nghe những ý kính mến thương yêu Đại-pháp, vì nước ta từ có Đại-pháp đến nay được làm đều lịch lịch; nay lại được hưởng cuộc hòa bình, thời tình thân ái liên lạc của ta càng ngày càng thêm một thiết hơn nữa.

Lạc-thành Lục giác-dinh

Trước quốc từ giã mới làm xong Lục giác-dinh ở giữa vương-hoa của Lục-hệ. Hôm 7 Juillet có nhạc ở đó vui làm. Bọn nhạc ấy học cả nhạc Tây, Tàu, từ rầy về sau, mỗi chúa nhật đánh nhạc tại đình ấy.

Pho yên.

Lễ mừng toàn thắng

Chúa nhật 29 Join được tin nước Đức đã ký tờ giảng hòa. Các tòa và nhà tư đều kéo cờ mừng.

Tôi lại bày trò rước đèn, tiêng chuông, tiêng trống, kèn thổi, đuốc chong, liếc khò xanh hát liếc theo hàng, kéo đi quanh thành phố, tới đầu quan lộ đó, pháo đọt vang lừng.

Bạc giấy khố tiêu

Bạc giấy là thứ bạc dễ thông dụng và tiện lợi cho hành khách, thế mà nhiều người chưa hiểu, đôi tiền bạc giá hơn; như bạc đồng 8 quan 5 viên thì bạc giấy chỉ đổi 8 quan hai tiền mà thôi.

Còn có chỗ tôi mua hàng hóa (trà-xống giá cả rồi, đưa bằng bạc giấy, họ kiểm có không bán.

Ước chi quan trên hay đảng, bắt trưng trị một đôi người, chắc hẳn cách được cái thế ấy.

Cách-Trí-Tập

SƠ GIẢI

Bác-học (Tiếp theo)

Máu ở theo huyết quang (tubes sanguins) kêu là mạch, bùa giãng châu thân một cách rất thần diệu.

Trong ngực trích qua phía vú bên tả, có một vật bằng trắng trái bình bát, kêu là trái-tim (coeur) là nơi nguồn của huyết mạch, phụng máu đi khắp châu thân.

Trái-tim phụng máu ra thì máu chạy theo Đòng-mạch (Artères) máu đỏ, còn máu đi cùng châu thân rồi trở về trái-tim, thì chạy theo tĩnh-mạch (veines) máu đen.

Máu từ trái tim chạy ra theo một sợi mạch lớn, kêu là đại-Đòng-mạch, lần lần chuyển ra mạch trung, rồi thông bữa ra cho các sợi mạch nhỏ. Hệ gân trong trái-tim thì mạch lớn, mà xa trái-tim thì nó nhỏ dần, rết đến ngoài chót thì nó nhỏ như sợi tóc, nên kêu là mao-tế-mạch (vais-seaux capillaires). Các mạch nhỏ ấy giao thông với tĩnh-mạch, là đường cho máu trở về trái-tim, (tĩnh-mạch cũng có mao-tế-mạch vậy).

Việc máu châu lưu trong thân thể con người được là nhờ vậy đó.

Máu bởi trái-tim mà chạy ra Đòng-mạch, tước vào mao-tế-mạch, mà

sang qua tĩnh-mạch đặng trở về trái-tim, một độ và đi và có nửa phút đồng-hồ mà thôi, ấy là vòng châu thân lưu đi khắp cả và châu thân.

Còn vòng châu lưu nhỏ là máu trong trái-tim chạy qua bên hai lá phổi đặng mà hoán sắt, (đổi màu) vì khi đi châu cấp các nơi rồi, thì màu đỏ trở ra đen, nên phải qua bên phổi mà tầm nhuận sanh khí cho trở ra đỏ lại đặng vào trong trái-tim mà đi châu cấp nữa.

Máu từ trái-tim qua phổi, thì cứ theo đường phế-đồng-mạch, mà chung vào mao-tế-mạch, đặng chuyển qua phế-tịch-mạch mà trở vào trong trái-tim.

2° - Phép vệ-sanh dạy khi ăn-thực chẳng nên lật đất bốc bả, vì cái thân-thể con người có nhiều kinh-tinh huật-khúc, mà sự ăn uống là đều bởi-bỏ những kinh-tinh ấy.

Có nhiều người chưa rõ-mang không rõ cách ăn-thực, ta xin giảng ra cho trông sự quan hệ trong việc ăn-thực.

Trước hết sự ăn-uống phải thông thả hườn đãi nhai-nghiễn vật thực cho nhuyễn, nếu nhai-nghiễn sơ-lược, khi vật thực vào bao-tử, thì bao-tử phải thêm sức mà vận chuyển cho tiêu hóa.

Bị vậy lâu ngày, thì hay sanh ra bệnh *thương-tý*. Nên ai có thói quen khi ăn, ít hay nhai-nghiễn cho nhỏ đó vật thực, thì hoặc sanh ra bệnh, tích tụ (nó hơi) là vì sự tiêu hóa chậm trễ mà ra. Lễ sự tiêu hóa chậm trễ thì tinh-tinh loại dọ, nhan sắc tiêu sấu, chẳng đặng sống năng, và hay buồn bực với thân bằng cố hữu.

Nếu sự tiêu hóa mà chậm trễ, thì lâu ngày nó làm đến bệnh *Tơ-ngược*, hàng nhiệt vàng lại, thì khổ mà đều trị.

Ấy vậy phải giữ cho kỹ, trong con ăn uống phải nhai-nghiễn vật thực cho nhuyễn. Ấy là việc đàng đàng trong phép vệ-sanh.

3° - Hàm răng là một vật bừa-bối của người, mà sao ta thấy răng hay sần-sóc hồ kỹ, răng của mình cho kỹ-lương. Hãy lấy một cái răn xem cho kỹ mà thì-nghiễn, ngoài răng quanh cái răn có một lớp bọc bọc theo cứng như sành, gọi là men răng, là một vật như ngà.

Cải lóp ở ngoài đó trời sanh có sức cứng cát chất-chấn lăm, để mà bảo hộ cho cái răn, đặng khỏi bị-hợp sần-sốt ần phá.

Song con mắt thường của người khổ mà thấy cho rõ được ngà trong lóp sành ấy, vì như ngọc ở ần trong đá vậy. Hề đủ lóp sành ngoài đó cho được toàn-hảo, thì răn chẳng hề có bệnh đau-như sần-sốt (caries) chi hết.

Nên khi ngà dầy hoặc ăn-uống vật chi rồi thì mình phải dùng bàn-chải hay là phần sứ lau cho sạch sẽ, đặng cho những đồ ần - nó đống vào lâu ngày, mà lưu lư hao-mòn lóp sành ở ngoài đó, thì nó sần-sầu sần-sốt, nó lăm cho răn phải rụng sần-sốt, là cũng bởi nơi mình không biết cách giữ gìn.

Sau sẽ tiếp theo :

THAI
(Devinettes)

Liệt-vị cơn rãnh muốn đáp Thai cho tiêu khiển, xin hãy nhớ, mỗi câu Thai ra đều có số thứ tự và hàng nội trong mười tám ngày thì chấm. Muốn đáp, ngoài bao cần ghi bên chèo, cho biết Thai số mấy và chăng nên để quá 15 ngày. Vì nào đáp trúng, sẽ thấy tên họ mình đàng báo.

THAI SỐ 29

Thân sao lăm nổi bất bằng,
Liền như Cung-quang chi-Hàng nghị nao.
Tên một thú cầy

Câu thai này định thưởng y như lời đã rao, song đáp trúng cấp phải giải nghĩa minh bạch.

Châm thai số 26

Mừng xuân vui cả một trời,
Buồn xuân để nhủ cho người tương tư.

Đáp trúng: Trái Sầu-riêng
MM. Trùng-phước-Lục, Caissier Maison Mottet Saigon; Tào-kim-Hải, Ecole St Francois-Xavier Bâi-xau; Nhuận, 17 Lapeyrière Saigon; Lê-thiên-Phước, chủ nhà-máy Van-Xuân Đakao; Từ Mễ, Imp. de l'Opinion Saigon; Ng-hữu-Ngôi, Instituteur à Gia-dinh; Một người Độc-bào, Sóc-trăng.
Madame Nguyễn-duy-Giảng, Cai-ràng.
MM. Giỏi, Imp. de la Mission Tân-định; Ngô-v-Ba, Convoyeur des P. et T. Saigon.
Mlle Trần-thị-Bầu, Instituteur à Gò-công.
MM. Trâm-v-Kiệt, Caporal de la voie des Chemins de fer Saigon; Đỗ-hữu-Phủ, Interprète du 1er Arrondissement; Hồ-huê-Hiền, Secrétaire à la 2e Sous-Intendance; Nguyễn-hữu-Nhơn, à l'Imp. J. Việt S.igon; Ng-đâu-Yên, Sergeant S. C. O. A. Saigon; Đổng-kim-Lân, P. et T. à Bac-liêu; Ng-thành-Hương, Caporal Facteur Inspection Mytho; Chương, Ecole Đức-hòa Cholôn; Hương-cá Lành, làng Mi-xương Sadec.
Madame Vve Tâm-Ngô, en face de l'Eglise de Choquan.

Nhân đàm
(causeries)

Mỗi người ưa mỗi thứ

Hai anh ở trại cày một chú; một anh thì có tánh chăm ư, ít ai nói mà cộc cằn, còn một anh thì láo ăn quá sức; từ trước bữa chong mâm lư lấy một mình để anh kia húp nước nếm. Anh láo ăn tên là Xôi, anh cộc cằn tên là Mít.

Ngày kia, hết buổi cày, kéo nhau về ăn cơm. May lại gặp bữa chầu cho ăn cá lóc râu chừa; Xôi thấy, mừng lòng, bụng đã tỉnh thể ư một mình cho trọn. Bối vậy khi ngồi tại mâm, Mít chưa cầm đũa, Xôi đã bung chén, cầm muỗng mà nói rằng: « Ashi sao ăn khò-hạng hay quá, tôi bữa nào mà không cầm, thì ần sao cũng nghe ư. Dữ lời, kẻ chòm học muốn chắt-ráo nước Chanh-rúi, Mít vừa thò đũa về một muỗng cá Xôi lại tiếp: « Bộ anh không ăn cá lóc sao anh? Mọi người mỗi ý khác nhau, từ ra cá-lóc hơn các thứ l. » Và nói và thò đũa gắp thịt khứa cá bỏ vào chén mình.

Mít ngó xuống thấy cá và nước sặc-sặc, chỉ của một đĩa nước mâm đó thôi, ưc giận, liền co chén nói:

« Phải, mỗi người ưa mỗi thứ; anh thì ưa canh, ư cá, còn tôi ưa nước nếm với ư đũa. »

Không dè, nên Xôi không kịp thủ thế, Mít cho một đũa nếm ngay dưới mắt!

ĐOÀN-THÁI-HÀO Giao-long

Văn Uyên
(Variété littéraire)

Tự Thuật (kỳ nhất)

Xét cái thân danh then với đời;
Quỷ hầu thơ rợ đạo non khơi;
Chen vòng trần cầu như chợ búa;
Nhe gàn sấm kỳ nghành mặt chời;
Thao-lược tài không theo kịp chúng;
Bà-tống trời đã để danh noi;

Khe đảo lang bành lăm tri kỷ;
Cổ biển viên đóa bùa hạt mới;

Kỳ nhi

Hạt mới vào núi kiềm tông lăm;
Rúi có say rồi tình lại ngăm;
Áo rợm mào cao chàng bở buộc;
Kế trong bóng mắt nghĩ thêm trâm;
Lặng cẳng đi rồ đàng khờ đăm;
Xét kỷ nhiều lo chỗ lỗi lăm;
Lánh đăm thì phi riêng chi sáng;
Đầu không tình phật công vi thắm.
BÔNG-DINH.

GIA TRUYỀN TẬP
(Recettes utiles)

Trị nhậm con mắt

Như ai bị nhậm lấy qua hay là trong mình nóng nảy mà sanh ra bệnh nhậm con mắt; thì dùng bài thuốc rủa sau đây theo hiệu làm sắc nó như sắc thuốc rủa rủa cho thường, con nạt thì hết ghèn cùng hết nhậm.

- 1° Kiến thời... 5 phần.
- 2° Mộc tặc... 8
- 3° Tật lệ... 2
- 4° Huỳnh li... 2
- 5° Huỳnh cảm... 2
- 6° Tam thảo... 2
- 7° Xích thực... 2
- 8° Phòng phong... 2
- 9° Bạch thực... 2
- 10° Sinh diêm... 2
- 11° Gia phật... 2

Hột mảy vị thuốc ấy chừng năm tiền, sắc nước rứt thoa cho thì hết nhậm. Còn như kẻ óng bở, bởi tòng mình nóng rầy, mà sanh ra, thì bỏ lưong bài thuốc sau đây mà uống trong, con ngoài thì rủa với thang thuốc trên đó, chắc phải hết.

- 1 Bạch thực... 3 phần
- 2 Bạch thực... 3 phần
- 3 Kim thời... 8 phần
- 4 Tật Lệ... 2 phần
- 5 Thảo thời... 2 phần
- 6 Phòng phong... 2 phần
- 7 Văn linh... 2 phần
- 8 Mộc tặc... 2 phần
- 9 Bạch môn... 2 phần
- 10 Gia đặng lăm... 1 viên

Báo việc quan
(Partie officielle)

10° - Lên chức Thơ-ký thiết thọ nhậm hạng:

M. Nguyễn-vân-Bầu nguyên thơ-ký thiết thọ tam hạng (Sadec).

M. Nguyễn-hữu-Hương nguyên thơ-ký thiết thọ tam hạng (Khuông).

M. Huỳnh-vân-Tài nguyên thơ-ký thiết thọ tam hạng (Cố-thị).

M. Trần-v-Đông nguyên thơ-ký thiết thọ tam hạng (2° bureau).

11° - Lên chức Thơ-ký thiết thọ tam hạng:

M. Trần-hữu-Phượng nguyên thơ-ký thiết thọ nhất hạng (Hợp. Choquan).

M. Trần-Lợi nguyên thơ-ký thiết thọ nhất hạng (Mytho).

M. Nguyễn-thư-Kiệt nguyên thơ-ký thiết thọ nhất hạng (Cố-thị).

M. Lê-v-Đông nguyên thơ-ký thiết thọ nhất hạng (Loo-giễn).

M. Nguyễn-quà-Hàng nguyên thơ-ký thiết thọ nhất hạng (Sces agricoles).

M. Huỳnh-vân-Mai nguyên thơ-ký thiết thọ nhất hạng (2° bureau).

M. Ngô-ngọc-Bửu nguyên thơ-ký thiết thọ nhất hạng (Cabinet).

M. Trần-vân-Viên nguyên thơ-ký thiết thọ nhất hạng (Bacliêu).

M. Lương-văn-Hoành nguyên thơ-ký-thí sai nhì hạng (Giadinh).
12° - Lớn Thơ-ký-thí sai nhì hạng:
 M. Nguyễn-tu-Thiệt nguyên thơ-ký-thí sai nhì hạng (Cantbo).
 M. Lê-minh-Cánh nguyên thơ-ký-thí sai nhì hạng (Cholon).
 M. Lê-văn-Lai nguyên thơ-ký-thí sai nhì hạng (Tây Ninh).
 M. Trương-văn-Phát nguyên thơ-ký-thí sai nhì hạng (Cholon).
 M. Nguyễn-văn-Kinh nguyên thơ-ký-thí sai nhì hạng (Cabinet).

13° - Lớn Thơ-ký-thí sai tam hạng:
 M. Nguyễn-thành-Đông, nguyên thơ-ký-thí sai tam hạng (Long Xuyên).
 M. Hồ-văn-Quang, nguyên thơ-ký-thí sai tam hạng (2° Bureau).
 M. Lê-Toàn-Fich, nguyên thơ-ký-thí sai tam hạng (Long Xuyên).
 M. Trương-Công-Thiên, nguyên thơ-ký-thí sai tam hạng (Vinhlong).
 M. Khâu-Bạch, nguyên thơ-ký-thí sai tam hạng (Gocong).

M. Nguyễn-Ác-Bi, nguyên thơ-ký-thí sai tam hạng (Myho).
 M. Ngô-văn-Kiến, nguyên thơ-ký-thí sai tam hạng (Cantbo).
 M. Lương-Cử-Từ, nguyên thơ-ký-thí sai tam hạng (Baclieu).
 M. Kim-Tôn, nguyên thơ-ký-thí sai tam hạng (Chaudoc).

14° - Lớn chữ Thơ-ký-thí sai tam hạng:
 M. Huỳnh-Công-Trung, thơ-ký-học-tập (Thudamuoi).
 M. Trần-văn-Gấu, thơ-ký-học-tập (Inspection de Travinh).
 M. Trương-văn-Huyền, thơ-ký-học-tập (Huêbinh).
 M. Lê-văn-Quí, thơ-ký-học-tập (Cabinet).

CAI PHÓ TÔNG

15° - Lớn Chánh-Tổng nhì hạng:
 M. Nguyễn-văn-Ngân Chánh-tổng nhì hạng (Myho).
 M. Phạm-Đông-Chân Chánh-tổng nhì hạng (Gocong).

16° - Lớn Chánh-Tổng nhì hạng:
 M. Nguyễn-ngọc-Suân, Chánh-tổng tam hạng (Myho).
 M. Nguyễn-văn-Lợi Chánh-tổng tam hạng (Tây Ninh).
 M. Nguyễn-duy-Linh Chánh-tổng tam hạng (Benre).
 M. Nguyễn-văn-Kiến Chánh-tổng tam hạng (Vinhlong).
 M. Phạm-ngọc-Chân Chánh-tổng tam hạng (Travinh).

17° - Lớn Phó-Tổng Nhứt Hạng:
 M. Dương-Mỹ, Phó-tổng nhì hạng (Soctrang).
 M. Lâm-văn-Loan Phó-tổng nhì hạng (Giadinh).
 M. Hà-văn-May Phó-tổng nhì hạng (Tenaov).
 M. Lưu-tuân-Lãnh Phó-tổng nhì hạng (Touduoi).

Bên-Bảo kính mừng viên quang quí chức vinh thăng.
 Sau tiếp dâng phần tì Gio-Hiến.

Sự tích Annam

Nước Nam ta xưa cũng có nhiều trang hùng dũng mạnh dạn khác thường cũng làm nên công nghiệp lâu dài chẳng thua chi người Tàu, mà chúng ta thường chẳng hề khi nào nhắc nhở, vì chẳng biết gốc tích ra làm sao.

Gốc tích những trang anh dũng xưa thế chắc cũng có đem vào lịch sử, nhưng bởi lúc quần Tàu sang Nam nhiều kẻ chê cười, bởi cỡ người ta, lại chẳng muốn cho mắt kẻ nói giông chúng ta, nên nhiều lúc sử sách của chúng ta thấy đều tóm tắt lấp đậy, lấp đậy về Tàu, nên sự tích ta kể từ ngàn năm trước đây đều chẳng có.

Nhưng vậy mà sau đây cũng còn có nhiều kẻ, góp nhặt truyền sự, của ông bà để lại chép sao thất bản, nhưng tưởng cũng có ích mà nghe hiểu một vài sự tích xưa của nước ta, nên tôi chép ra kể từ đây cho khán quần chúng lắm.

Sự-tích ông Bồ cái đại-ông-trang

Thời xưa có một người, tên là Phùng-Hung, ở quận Đường-dâm và thị Sơn-dây. Văn-nhà giản, ngàn cân sức mạnh; hay bắt lỗ bằng tay không. Có người em tên là Tuấn lại có sức mạnh hơn nữa; đó đủ nặng bằng ngàn cân vào trong chiếc thuyền nhỏ, đội đầu mà đi được hơn mười dặm. Lúc bấy giờ các quân mãn, quân mọi, đều sợ cả.

Năm thứ bảy, đời vua Đức-tôn, nhà Đường, bên Tàu. Lúc bấy giờ Tàu tóm chiếm Annam có quân đó-hộ là người Cao-chính-Bình qua trị nước Nam, dân sự phải bị tàn-hại cực-khó lắm. Người Phùng-Hung đây quân ở châu Phúc-lộc, (bây giờ là huyện Phú-thọ) đem trâu thớt voi, hơn mấy ngàn con ngựa, đánh lấy được thành. Người Cảnh-hình lo sợ mà chết; Phùng-Hung liền ngỏ lời vua nước Nam; xưng hiệu là Phùng-vương, đồng cai quản nhiều mà hưởng không dạng lâu. Làm vua được mấy năm thì mất. Con trai người là An-ninh lên nối ngôi; tôn cha là Bồ-cái đại-ông-trang, bởi vì thời tục lúc ấy gọi cha là bồ, gọi mẹ là cái; cho nên mới đặt hiệu như thế.

Được ba năm, nhà Đường, lại sai người Triệu-xương sang làm quan đó-hộ. Người Ninh sư, vì yêu dưới quê không thể nói nghiệp tông môn nói lên đem quàng đầu hàng. Họ Phùng mất nước từ đây. Annam lại phải thuộc về Tàu các trị nữa.

Cờ-bạc

Độc Báo Midi Colonial có khoản nói rằng: cờ-bạc trong cõi Đông-Dương sẽ dâng thông thả như trước, vì có lời quan Toàn-quyền Albert Sarraut gởi xin Thượng-nghị-viên. Thượng-nghị-viên xét lẽ của quan Toàn-quyền Sarraut phân biệt về Chánh-sách, Kinh-tế và Xã-Hội trong xứ nhằm lý, nên nhất-định sẽ cho Đông-Dương ngoại luật nước, thời cờ-bạc lại như xưa.

Bên-báo không để lời bản

Tục-ngữ-cổ-ngữ GIA-NGON

- (tiếp theo)
- 12 Bể bều chi u thich. Nghĩa bể bều ở tại đất thì thàn, không thì thành thì không thiệt là bể bều.
- 13 Bánh sáp đi, bánh chì lại. Thời mọi ra dùng chi thiết để mềm, không qui vàng bạc. Kể chọi đối chọi với nó, phải lấy thừng bằng, nó một bánh sáp mình một bánh chì, người là phải cho bằng nhau; bây giờ ra nghĩa qua lại với nhau thì hay tới vậy.
- 14 - Bạo đầu thì đại bạo đại thì khôn. Con người phải cho đại đết, chớ khéo nhẹ dạ, bộp tộp. Bạo đầu là tính khéo léo bạo đầu.
- 15 - Bao phát bạo thu. Núi về thì vận, hệ phát đại vận, thì tàn cũng vậy.
- 16 - Bao tên cơ của. Ôm của mà chữa lửa: cứu bệnh giữa lửa chẳng dùng thuốc hay, lời nói, trái đưng phước ứng lời ngang, từ công như tìm cho lửa cháy thêm.
- 17 - Bạt bề, đánh con sao lẩn: Nghĩa là không hề tiếc cái vật bề bề con. Xưa có một người mua một cái bình, cầm đi đường, thì bình rơi xuống, bề bề người ấy đi xuội một bề; người ta hỏi sao bình bề không rơi lại, người ấy rằng bề rơi thì đổ, bề đi tay cũng vô ích.
- 18 - Bạt bề, đại tay. Nghĩa là hai tay muốn dâng cả hai; song muốn cho dâng cả thì phải tay chạm tay bắt, nếu hai tay chạm lấy cả, thì không có tay nào dâng, cũng có nghĩa là giành lấy một mình.
- 19 - Bật can ki sự, mặc đưng đầu. Chẳng can việc mình, đưng đưng ra mà chịu nghĩa là chẳng nên thấy tay, gánh việc vô can.
- 20 - Bật chỏi tay khách. Bật thành lệ lại, thì khách không gấu, vì là không có mời.
- 21 - Bật chỏi không hay, hay là bết. Nghĩa là đứ tại; con người, nên không

ri kỹ;
 k môi;
 g làm;
 m;
 buộc;
 lam tằm;
 Đại;
 sang;
 voi thắm./
 NG-DINH.

TẬP

nhất
 ay là trong
 bình nhâm
 của sau đây
 c thuốc rồi
 thì hết ghen

 phian.
 hể nhậm.
 g mình nông
 g bài thuốc
 n ngoài thì
 hắc phải hết.
 phân
 phân
 phân
 phân
 phân
 phân
 phân
 viên

Đoán thiên tiên thuyết

(Tiếp theo)
 Nàng nghe xong liền đáp: « Cầm lòng chua xót, khó nỗi chối từ, vì anh quá thường-nhơn quen em là ở lại. Nay em tự đã thế nhưng anh lơ lửng từ em cho phép nhiệm mầu, nên thường hóa hiện ra nguyên thân; nay về cùng anh cũng lòng em sợ nguyên, nhưng chỉ hiềm một nỗi chồng chung; chỉ cho bằng: Hiện xuất nguyên thân, hay là biến thành đi loại. » Nói xong bỗng xoay quanh một lát biến mất, hóa thành hạt minh-châu sáng hoắt, bay lộng vòng quanh. Công-tử dang tay bắt lấy, thời rõ ràng một hạt minh-châu to bằng hạt nhãn, hơi sáng rạng lòa, nhìn cho kỹ thời chính giữa lốm có một vết sắc lục, vết ấy hiện một cảnh: giữa một cái cầu bốn bề nước chảy quanh bao bọc xem đẹp lắm. Công-tử nhắm nhía hồi lâu rất yêu mến, bỏ vào túi áo đem thắp về nhà. Liền mượn máy một cái túi bằng gấm bỏ hạt châu vào, mang đi về nhà, thừng liền ra một người con gái đẹp như tiên ở chung với Công-tử; nhưng khi nào có vợ Công-tử thời lại biến thành hạt châu, đeo lủng lẳng ở cổ chông; cho nên tuy ở trong nhà có mây thưng trời mà không ai hay; một hôm khi đem hương đăng về, tới lỗ trong nhà có đứa người tiếng cười cợt trong phòng nghe riêng của Công-tử, những chứng nó cũng không nghe hoặc gì là vì biết lánh chủ nhà hay chơi lên như thế. Công-tử thời có ý nghĩ ngờ đứ lâu, là vì trong mây thưng trường xem tình chân gỏi lại liền bỏ đi không như xưa, mà xem công-tử hình hài yếu ớt, lòng lấy làm lạ, lại thêm nghe đứ từ mạch lại những sự lạ lùng, càng kinh quái lắm. Hồi chông, chông không nói thật, mới lập thế rình mò thử xem. Một đêm nghe có tiếng cười đứ đẹp đura vào thời chỉ thấy một mình Công-tử thôi. Không thể nói năng gì được, lại bị chông la rầy cho Vợ tức quá phát điên cuồng; cả nhà lấy làm lo sợ, mới đi báo toán thời thấy báo bảo rằng: Tuổi nhà nam này mắc phải sao hạn nặng, cho nên bị loài phục-thí có-khi báo hại phải kịp nên mới thấy trị gấp kẻo đề lâu e hại đến tánh mạng. Không may lúc mà thấy Tu, thầy Pháp, đến chặt một đinh trúc-quy, phi-phủ, xuống Hoàng-tuyền liền Bích lịch tìm khắp nơi nào có yên tinh! (Yên tinh đeo ở cổ), tìm mất một con. Sau cùng, tìm được một

cờ-sĩ rất cao tay ẩn, đến khu-trừ, có cho vợ Công-tử hai đạo phù lai bảo cho phải đến nơi hương đống, giữa một cái cồn có nhà dân già ở, tục gọi là làng Cồn, lại tìm chớ ra một cái bến đò có cây dâu thì; một cái lều tranh ở dưới gốc; ở trước bến ấy thực kẻ chài lưới; tìm ở dưới đây sông có cái võ bên lo bằng cái nôi con nít, đem về đốt cháy thành voi, rồi lấy đất với ấy hóa với nước gạn cho trong đốt hai đạo phù hóa lẫn với nước ấy cho Công-tử uống; còn bao nhiêu voi thừ lại thời cho người đem đi rải rải rắc khắp các nẻo phố phường của nhà; sai cũng bỏ một năm bên cửa; lần như thế tự nhiên nó phải tuyệt tích. Y như lời quả nhiên rằng rằng không sai, trái trong mười ngày mà Công-tử sáng kiến như thường, còn tình cũ nghĩa xưa quên sạch, chỉ một mực cần mẫn, tức tạ-lại-cong như xưa. Lần hồi mà được gia quan tiền chức. « Nay kể đến hột châu xiêm lạc thểm càng thắm thiết: Từ khi bị thầy đạo-sĩ trừ-yếm thời voi vàng hên chun vào, ngờ đâu đã bị chúng đốt cháy bỏ-vơ không biết ở vào đâu phải trở về nhà cha mẹ, nương náu ít lâu, lại lập quán bán buôn

ĐÔNG-BA, gởi lại.

thầy, thầy hư; hay không thầy, thầy để thì là con mèo là búp.

22 - Fát óc bỏ vào đĩa.

Cốc hay nháy, đĩa tẹt lòng, không phải đó nhỏ, cho nên mới có bỏ vào nháy ra. Người hay tròn trĩnh, bắt đó tròn đó, hay là để bắt thì nói van van.

23 Bả đống (tên là bả, bắt tri thiên chi cao, bắt lý thâm nhai bắt tri địa chỉ hậu.

Chàng lên non cao, ông biết trời cao, chàng xuống vực sâu, chàng biết đất dày; chàng học tới sách thánh hiền, thì chàng biết mùi đạo.

24 - Bật đi thành bại, luận anh hùng.

Chớ lấy sự nên hư mà luận kẻ anh hùng, nhất là nói về việc chính chiến, vì đạo thua là sự thường.

25 - Bật đũa có tóc, không ai bắt đũa trực đầu, có tóc hiểu là người có căn cước sự nghiệp; đũa trực đầu là đũa tay không, không đóc, chệ nghĩa là cứ người gộc, hay là có thể ăn nhơ.

26 - Bật học vô thuật.

Không có học thì không có mưu chước hiển hóa.

27 - Bật lươn đàng đoi.

Minh lươn nhốt, bắt đàng đoi, lại càng không có thể nắm, thì bắt cũng như không.

28 - Bật oán thiên bắt vưu nhơn.

Chàng hiền triết, chẳng trách người, nghĩa là phải an phận mạng.

29 - Bật râu người nẹ, đặt cảm người kia.

Nghĩa là tráo chặc, eluyện người kia nói cho người nẹ, hay là diêm đảo thì phi.

30 - Bật si hạ van.

Chàng hồ hồ kẻ dưới. Ai ai cũng có chỗ khuất, chớ cậy mình rằng thông minh, có câu rằng: mẫn chiếu tôn khiêm hạ h, thì làm vậy.

31 - Bật tại kỳ vị bắt mưu kỳ chánh.

Không chịu trước vị của người, thì không lo việc chánh cho người.

32 - Bật trong sống, cần có khi đặng.

Nhiều nghĩa là bà con ở chung một nhà, không ít khờ dại mà lòng nhau, cũng như bắt chèn là sự vô tình, để chung một sống đâu không ai động cũng có khi khua.

33 - Bày mười chửa què, chớ khoe mình lành.

Tật đàng sau lưng. Con người ta dân đến tuổi bảy mươi là bạc già cả, càng chẳng nên để ý rằng khỏi tật.

34 - Bày mười học lấy mười mới.

Tuổi bảy mươi với bảy mươi mới, khác nhau có một năm, thì có trải việc hơn một năm.

(San sẽ tiếp theo):

Pháp-Việt Khách-lưu

(HOTEL DE FRANCE) N° 157 Rue Catinat Saigon HUYNH HUỆ KÝ, QUẢN LÝ

Kính cáo qui ông qui bà rõ, đó là chủ tiệm ngủ Nam-hồng-Phát Saigon, nay tôi cũng làm quản-ly tiệm ngủ Pháp-việt khách-lưu số 157 đường Catinat, tôi mới sửa lại cho vừa ý qui ông và qui bà, phòng rộng mát, sạch sẽ, có đường sắt, ván gỗ, nước trà và có chỗ tắm gội thông thả, xin qui ông qui bà thừa dịp đi Saigon, ghé lại tiệm Pháp-việt khách-lưu mà nghỉ, thì tôi sẵn lòng tiếp rước qui ông qui bà luôn luôn.

Table with 3 columns: Loại phòng, Giá tiền, Thời gian. Includes entries like 'Ngoại hạng 24 giờ 1\$60', 'Hạng nhất 24 giờ 1 40', 'nhì 24 giờ 1 20', 'ba 24 giờ 1 00'.

LỜI RAO CẦN KÍP

Hội chánh Agence économique de l'Indochine ở tại 35 rue Tronchet Paris (8e).

Muốn hỏi thăm đều chi cứ đi nơi đó.

Nhà máy xay lúa, nhà máy xay lúa, nhà máy xay lúa

Nếu chư vị muốn mua một cái nhà máy xay lúa theo kim thời và lại toàn hảo, chạy đặng 5-10-15-20-30-50 hay là 100 tấn cùng là hơn 100 tấn gạo trắng mỗi ngày (24 giờ).

Nếu chư vị muốn bán tinh giá rẻ giêng đặng mà lập hoàn thành một cái nhà máy xay lúa, đủ nhà, nền đúc, ráp máy, cùng chạy đặng khi vận vắn, nói tắt một đũa nghĩa là chạy được.

Nếu chư vị muốn cách để trả tiền và thì hành cho gáp các việc của chư vị sai khiến, thì nên đến tại hãng.

Bonnefoy & Cie

Đường d'Ormay mà suy tính và hằng này sẽ chỉ các điều cần ích cho, hoặc đưa coi kiểu trù (bản đồ) cũng giá tiền.

Có nhiều giấy tờ làm bằng có rằng đã có chịu cho nhiều chỗ thành tựu rồi.

Dấu Bạc - hạ hiệu «LÒ-TIÊN»

Hào-vinh Công-ty trình cùng qui-ông qui-bà đặng rõ.

Dấu BẠC-HÀ (menthe) hiệu LÒ-TIÊN của chúng tôi bán là tốt hơn hết các thứ dấu bán trong cõi Đông-dương này.

Những lời chúng tôi nói đây là lời vàng đá, một mảy chẳng sai. Cuộc buôn-bán của chúng tôi gây dựng nên đó số như vậy là quyết một sự vững bền trăm năm, về chi một món Bạc-Hà lời lãi chẳng bao nhiêu mà phải đem lời chẳng thạt mà gổ gông qui-ông qui-bà cho hư danh. Xin qui-ông qui-bà mua thử một ve mà dùng thì biết rằng dấu của chúng tôi tốt hơn hết thầy, thợ thợ ngót ngàn, mới đây thiết các hiệu khác cũng chẳng sánh kịp.

Hàng chúng tôi là hàng Annam, lập ra trước là tranh chất lợi quyền với đời, sau là giúp bạn đồng bang trong cuộc thương mại. Bởi vậy cho nên dấu BẠC-HÀ hiệu LÒ-TIÊN đó là của hiệu chúng tôi nghiên cứu bấy lâu nay rồi chúng tôi chế đặt ra cho vừa ý người nước ta. Vậy thì người Annam ta, xin hãy nhớ bốn phần mình phải thường phải gặp người Annam khi mua hay khi mua được dấu BẠC-HÀ hiệu LÒ-TIÊN, trước là ít tiền tiền mà có dấu tốt nhất, sau được tiếng ai gọi là quốc!

Thôi như dấu BẠC-HÀ hiệu LÒ-TIÊN đặng được vừa ý qui-ông qui-bà thì qui-ông qui-bà hãy lấy lòng tin cậy cho bằng chúng tôi biết, thì hàng chúng tôi sẽ rất kỳ mà sửa lại tức thì và cảm ơn qui-ông qui-bà vô cùng.

Dấu BẠC-HÀ hiệu LÒ-TIÊN bị một hãng mới thử nhựt riêng để bao lâu, mấy năm đi nữa cũng chẳng bay hơi.

Lời dặn cần kíp

Hãy đứng thầy đầu giữ bán rẽ mà ham, rẽ nó vô để hai não mà lại làm cho khó phải nữa!

Dầu của hãng chúng tôi nước trắng trong như ngọc, rất nên tinh hễ chẳng có chất chi như bên lớn vào.

Khi mua xin nhớ mà biểu nó đưa thẻ BẠC-HÀ LÒ-TIÊN khi dùng hãy nhớ mà làm ơn chỉ cho người người chẳng biết. Đã là tốt nhất, tôi non dầu thiết các hiệu khác mà giá rẻ, còn bán sự thì là đồng một (0 \$20) một ve, còn bán sự thì là đồng một trăm ve, mua nhiều nữa tính rẽ hơn. Về lần bán rẽ 3 cái rưỡi (0 \$35) một ve, sự thì 27 đồng một 100, mua nhiều hơn tính rẽ.

Hào-vinh công-ty kính đôn

SÔNG LÂU NHỜ RƯỢU

(Longcollé grape & rose liqueur)

Hiện bây giờ bán nước Bạt-kỳ có một vài điện-chủ đã ngoài 95 tuổi mà hồi còn trẻ lực mạnh mẽ như người 40 tuổi, đi đứng chỏi hời, ăn nói sôi sảng, cả ngày ở ngoài trời ngoài đồng coi thì-lô làm công chuyện.

Ngày nọ có một người đi thăm ông, hỏi thử cho biết tại đâu ông nay đặng bực lui cao mà sức lực không phai kém yếu?

Ông trả lời rằng: Có chỉ là đó mà thôi, cũ đời tôi trước khi ăn cơm hay uống một ly nhỏ rượu Quina Gentiane hiệu Mazet là một thứ rượu trường sinh bổ-lão.

Người khách nghe nói cũng có lòng mê bực trường thọ như ông, liền về nhà sử tré đi mua cho đặng thứ rượu Quina Gentiane mà dùng mỗi bữa. Thỉnh bực nghe nói cũng có cố thêm sức, cũng bền bỉ như đi mua rượu ở đặng về mà uống bổ quanh năm.

Có bán trong các tiệm bán rượu (épiceries)

LỜI RAO

Kính lời cho Lục-châu và chư vị đồng rượu đặng rõ: kể từ ngày

mởng một tháng Juillet 1919, thì những người khách-trủ và An-nam đặt rượu tại Nam-kỳ sẽ thời

bán rượu của công-xã Langsa ntra, chỉ lo bán rượu nẹp của mình đặt theo cách thức của An-nam thờu giờ,

TRẠI THỢ-MỘC CHẠM VÀ CÀN

Michel NGUYỄN-HIỆP-HÒA

Tại chợ Lái-thiền, đường Abattoir

Trại tôi đặng toàn chim-lai, trái, gỗ đống các món theo kiểu kim thời.

một chm-thach, thành của hay không một gỗ liền bốn kiền.

một chm-thach, thành của hay không một gỗ liền, bốn trụ, một trụ. Bàn lâu 12 trụ, bàn rượu, bàn Salon, bàn viết.

Tủ áo, tủ rượu, tủ thờ của hay chám văng ba, hai, một, vắn, vắn. Qui ông muốn đặt xin gọi kiểu hay là đến tại nhà tôi lựa mua đồ c sẵn.

Lò Rượu Đông-dương

LỜI RAO

Hội nhà-máy Langsa đặt rượu trong cõi Đông-dương kính rao cho

bá-tánh hay rằng kể từ ngày 1er Juillet 1919, nhà-máy rượu sẽ đứng bán

rượu của lo đặt ra cho các quán: bán ngày nhựt vậy, lợi cho chủ quán; lợi cho người uống rượu vì rượu ngon mà giá lại nhẹ.

Hằng đã lập tiệm nhánh trữ bán trong châu-thành các nơi và trong các quán lớn thuộc Nam-kỳ và Cao-mán.

Muốn hỏi đều chi, xin hãy đi nơi tiệm số 2 và số 4, đường Lareyniere, Chợ-lớn, hoặc nơi lò rượu Chợ-lớn Bình-lậy.

THƯƠNG TRƯỜNG

Giá các thứ hàng hóa xuất cảng

Table with 4 columns: TÊN CÁC THỨ CÂY, BỀ HOÀNH VÀ TRƯỜNG, GIÁ TRƯỚC CHƯÔNG, GIÁ CÂY CHƯÔNG, GIÁ GỖ SÚC KHÔNG VỐ. Includes entries like 'Cây để làm bàn', 'Sao', 'Cầm-xe', 'Đầu thông', 'Trắc'.

Table with 5 columns: LOẠI CÂY TRÂM, BỀ TRƯỜNG, BỀ HOÀNH, TỜ 100, GIÁ. Includes entries like 'Cây công', '1=50', '2 00', '2 50', '3 00', '3 50', '4 00', '5 00'.

Table with 3 columns: CÁC VẬT THỦ SẢN, CÁN TA, GIÁ BẠC. Includes entries like 'Gà ló', 'Cây trâm 0=45', 'Cây để nhuộm', 'Gạch tiền', 'Gạch Bắc-kỳ', 'Gạch Hồng-mao', 'Gạch xi-măng', 'Đầu khố', 'Cao-su', 'Vôi bột', 'Vôi cục Bắc-kỳ', 'Sáp ong', 'Heo sống', 'Đừa khô', 'Sừng', 'Bông', 'Tôm khô không vỏ', 'Tôm khô có vỏ', 'Vàng nhựt, số 1', 'Vàng nhựt, số 2'.

XI-BONG MAT-XAY
BEN
 Tất cả về lửa
Hiệu con Rồng
HAO-VINH Công-ty
 (Hàng ANNAM)
 242th, Rue Lefebvre, Saigon
 AGENTS EXCLUSIFS

SOCIÉTÉ DES TABACS
 DE L'INDOCHINE
 (Đông-dương Yên-diệp Công-ty)
 Tư-bản: 6.000.000 fr.

Chính sở Công-ty tại **PARIS**
 Sở Cai-trị và công-xưởng tại **HANOI**

Đồn-điền trồng thuốc lá tại **KIM-XUYÊN** và **VĂN-KHÊ**

Hiện có những thứ sau này gửi bán trong các hiệu:

XÌ-GÀ. NINA.
 Thuốc chữa vãn: **COQ (Con gà)**

FAVORITES. MÉTROPOLES
 vãn vãn

Và thứ thuốc lá vãn, chiêu khách, hiệu **PAGODE (Cái chùa)**

KHOẢN CHẤT THỦY
 (Nước suối ấm thạch)

VICHY
 PHÁP-QUỐC-TUYÊN

VICHY CÉLESTINS
 Có hơn ngàn năm trị bệnh đau Thận, đau đầu, đau xương, bệnh Phổi, bệnh Huyết, bệnh (Hé) — Đau máy chớ đi lại.

VICHY GRANDE-GRILLE trị bệnh đau gan và bệnh đau
VICHY HOPITAL trị bệnh thương tí, trường trí

Hãy coi chừng để giả mạo, khi mua phải chỉ cho đúng
 để tránh mắc bệnh muốn dùng.

VICHY-ÉTAT BIỂU TÊ
 là một tự nhiên trong nước suối lý mà ra, —
 là hợp và có vẻ.

PASTILLES VICHY-ÉTAT mỗi khi ăn cơm rồi uống chừng 2, 3
 hoan thì để liệu hóa.

COMPRIMÉS VICHY-ÉTAT dùng để cho mình đẹp nước xịt
 Mỡ-lư-chẩn.

GRAVURE
 SUR MÉTAUX ET MARBRES

TIỆM KHẮC CON DẤU
CORDONNERIE. — CHAPPELLERIE
 Tonknoise

TIỆM ĐÓNG GIÀY
 Tất một lớp thêm một Tiệm đóng
 giày và bán nón theo kiểu Langsa tới
 có commandé đủ các mẫu da, chớ qui
 sự muốn dùng xin cứ viết thư cho tới
 mà lấy mẫu da và lấy (Catalogue) mà
 coi kiểu có giá cả hẳn hoi.

* Vì nào muốn mua sẽ có giá
 riêng xin viết thư thương nghị.

NGUYỄN-CHÍ-H A,
 87 Rue Catinat, Saigon.

Cách làm mau tế tiển

Viết thư cho Hãng Annam, Hô-
 vinh Côngty, 146 bis Rue Lefebvre,
 biểu gởi contre-remboursement (cách
 tiền trao của lãnh nơi nhà đây thiệp
 một hộp một trăm ve dầu Essence
 de menthe, hiệu Lô-Tiến, tốt nhất
 trong cõi Đông dương, giá là mười
 lăm đồng (15 \$ 00) mà thôi. Về sau
 là lại cho trong vòng quen lớn một
 ve hai cái (10 \$ 20) — mỗi ve lời 50c,
 một trăm ve lời 5 đồng bạc.

Bán một hộp lời 5 đồng bạc, mười
 hộp lời năm chục, một trăm hộp lời
 năm trăm đồng bạc!

Viết thư đi, đừng bỏ qua dịp làm tế
 tiển, uống làm. Bằng đều lời từ sau
 lời nhiều, bán buôn quen thói, làm
 giàu chẳng bao lâu!

Cho không! Hãy coi cho kỹ. — Kể
 từ ngày nay một trăm người nào gửi
 thư đến mà mua dầu trước, hãng
 Annam Hô-vinh Côngty sẽ vui lòng
 gởi cho không một kilo xabông mặt
 xây thiết, hiệu ngựa một sừng. (La
 Licorne), tốt nhất trong cõi Đông-
 Dương hay là một ve dầu thơm
 Essence pour Lotion: Eau de Cole-
 gne, Quinine, foin coupé để làm đủ
 một lít các thứ dầu thơm ấy, tùy
 thích ai muốn thứ nào cũng được!

Hãy viết thư mau đi, đừng bỏ mất
 cơ hội làm tế tiển uống làm:

Hãng Annam, Hô-vinh & Co,
 146 bis Rue Lefebvre Saigon
 Kinh đến.

PHẢI DÙNG THUỐC BÒ VÀ TRỊ ĐÀM
 THIẾT HIỆU LÀ
ELIXIR TONIQUE ANTIGLAIREUX
 Của ông lương-y GUILLÉ

Từ tám mươi năm nay thuốc ELIXIR có chế
 đường của quan lương-y Guillé lấy làm thần hiệu
 trong những bệnh HƯ PHẾ, đau trong TÍ VỊ, đau
 nơi TRÁI TIM, ĐAU GAN, ĐAU MÌNH, RẾT VỎ
 DA, hoặc CHỐI NƯỚC, BỊNH KIẾT, BỊNH HO DẠI,
 BỊNH CỨM, GHÉ CHỐC NGOÀI DA và bệnh có
 TRỨNG LÁI TRONG BỤNG.

Ấy là một thứ THUỐC XỐ rất tiền và rất hiệu
 nghiệm làm cho HUYẾT RA TINH KHIẾT. Những
 bệnh gốc bởi ĐÀM hay là MẬT phát ra thì uống
 nó hay lắm.

Bất kì thuốc trị đàm nào mà không có dấu lý
 tên PAUL GAGE thì chớ dùng.

LẠI CÓ MỘT THỨ
THUỐC HOÀN XỐ
 nữa cũng rất trong thứ Elixir Tonique Antiglaireux
 của quan lương-y Guillé.

Chánh chủ trừ thuốc này là nhà: PAUL GAGE FILS, một hàng
 báo chủ y sanh, đường GRENELLE ST GERMAIN môn bài số 3,
 ở tại có thành PARIS.

VÀ TRONG CÁC DƯỢC PHÒNG ĐỀU CÓ BÁN

CÓ MỘT MINH NHÀ NAY CÓ QUYỀN
TRAY MẶT CHO NHÀ ĐỨC SÙNG VÀ LÂM XE MẶT
TẠI THÀNH St-Etienne
 Mà thôi

Mons F. MICHEL, CAFFORT Successeur & đường Catinat số 36 SAIGON

Có Bán SÙNG
 đủ loại và đủ tiêu. BỊ,
THUỐC, ĐẠN, XE MẶT, ĐỒNG-HỒ
 và cả NỮ-TRANG. BỊ ẮT lại giá rẻ

Lục-Châu muốn mua vật chỉ thì xin đi thư như vậy
N. F. MICHEL, CAFFORT Successeur, 36 rue Catinat. — SAIGON.

Certifié le 10/02/1917
 Mille dix ex. Saigon le 23 juillet 1917
 Saigon — Imp. de l'Union
 L'Administrateur Gérant: NGUYỄN-VĂN-CỬA